

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 48.

V Mariboru, dne 28. novembra 1901.

Tečaj XXXV.

Sramotilec slovenskega ljudstva.

Že iz turških časov imajo Jugoslovani pregovor, da je poturica hujši kakor Turek, t. j. če je kristjan odpadel in postal Turek, je potem bil mnogo hujši kakor pravi rojeni Turek. Resnico tega pregovora Slovenci bridko izkušamo vsak dan; naši najhujši sovražniki niso pravi Nemci ali Lahji, ampak odpadniki, nemškutarji in lahoni. Pa tega smo že vajeni, da taki ljudje povsod sramotijo Slovence in nam škodujejo, kjer le morejo; pa nobeden sovražnik še ni slovenskemu ljudstvu tako očitno, debelo in žaljivo pljunil v obraz, kakor je to storil dr. Tavčar dne 22. novembra 1901 v seji državnega zbora. Ta dan ostane črn, eden najbolj črnih in neizbrisanih v tužni zgodovini slovenskega ljudstva.

Kdo je dr. Tavčar?

Sin kmetskih starišev na Gorenjskem, ki se je izšolal s pomočjo duhovnikov in postal advokat. Sedaj je bogat in dobro rejen gospod v Ljubljani, vojvoda kranjskih «liberalcev» in državni poslanec stolnega mesta Ljubljane. Ta kranjski Nabuhodonosor bi rad, da bi vse slovensko ljudstvo v strahu in trepetu na kolena padlo pred njegovo rejeno postavo. Pa zavedno slovensko ljudstvo se ne zmeni veliko za Nabuhodonosorjeve želje in ukaze, ampak dela po svoji zdravi pameti. Zadnje volitve na Kranjskem niso tako izpadle, kakor si je želel dr. Tavčar. Od tistega časa je mož čisto razjarjen in pri vsaki priliki izlije svojo togoto nad ljudstvom.

Kaj pa je storil?

Že na liberalnem shodu v Črnomlju meseca oktobra t. l. je pljuval pene svoje jeze v obraz slovenskemu ljudstvu. Dasiravno je sam kmetski sin, je vendar tamkaj izbruhnil, da «naše kmetsko ljudstvo se ni zrelo za nikakšno javno delovanje», da to, «kar dandanes misli naš kmet, ni za nič», da se v «gospodarstvo vtika naš kmet z nevednostjo novorojenega otroka...» «Duševna revščina našega kmeta je neznosna, ne vidi nič, ne sliši nič, ne občuti nič, prav kakor hloď je, ki se razreže v farovške deske. Tako duševno mrtev kmet tudi gospodarsko živeti ne more.» — «Naše kmetsko ljudstvo je ostalo surovo, nevedno in za vsak napredek nesposobno.» Naš kmet je dr. Tavčarju samo «polčlovek».

Glej, pošteno slovensko ljudstvo, tako sodi o tebi ljubljanski liberalni Nabuhodonosor. Pa to bi še pozabili, povedal je to v Črnomlju, doma, pa stokrat hujše je, kar je povedal v državnem zboru pred zastopniki cele Avstrije. Kar se tam pove, se sliši daleč; slišijo ministri, sliši presvetli cesar, sliši cela Evropa, da: sliši cel svet, ki časnike prebira.

Na tem očitnem mestu je omenjenega dne dr. Tavčar nezashšano napadal sv. katoliško cerkev, črnil in opravljal slovensko duhovščino. Pa zato še se ne bi zmenili, kajti tega smo pri dr. Tavčarju že navajeni, in sploh je že stara navada, da glave, ki ne vejo kaj pametnega povedati, najrajši psujejo čez vero in duhovnike, kajti tega jim ni treba nič dokazovati. Za to se, pravimo, ne bi

zmenili, pa neodpustljivo je, da je dr. Tavčar pred celim svetom osramotil ves slovenski narod, rekel je namreč, da je slovenski narod strašno zabit, da je zaostal v razvoju za celo stoletje, tiči v fanatizmu, kakor ga še v sedanjem veku ni bilo.

Najbolj zagrizeni sovražniki našega naroda so glasno ploskali k Tavčarjevemu govoru. Kaj si more svet misliti o nas, če slovenski poslanec tako grdi svoj lastni narod!

Tudi pri drugih narodih se različne stranke kavsajo med seboj, pa nikdar še ni bilo slišati, da bi kateri Nemec, Francoz, Anglež ali Španec tako oblatil pred vsem svetom svoj narod, samo zavoljo tega, ker ljudstvo ni volilo po njegovi volji. Kaj takega je storil le poslanec stolnega mesta cele Slovenije! Bela Ljubljana, zakrij si lice s črnim pajčolanom, ko bi si bila izvolila za poslanca Wolfa, ne bi nič hujšega storila, kakor da si izvolila Tavčarja!

Kjer je šlo doslej za blagor in čast slovenskega naroda, tam je Tavčar kot poslanec molčal, kjer se je moglo našemu narodu kaj škodovati, tam se je pridružil našim najhujšim sovražnikom, kjer je bila priložnost osramotiti naš narod, tam je Tavčar nabrusil svoj strupeni jezik.

Nauk za nas.

Mi nismo poklicani vtikati se v kranjske razmere, toda dr. Tavčar je vrgel razžalitev v lice vsemu slovenskemu ljudstvu. Njegov govor bo zlasti nam obmejnim Slovincem neizmerno škodoval

Listek.

Nedolžno obsojen.

Resnična povest. — Spisal L. Heitzer.

(Dalje.)

Tako so ga nadlegovale kakor kače zapeljive misli. Iz vseh kotov celičnih so se zbirale, mučile njegov duh. Ni-li bilo tako, kakor bi duh temote se spremenil v duha Luči, kakor bi bil duh laži prešel v poslanca Resnice?

Ako so zapeljive misli se zaganjale na ubogega jetnika, tedaj je vrgel začete preproge iz rok. Padel je na kolena, njegov delavni stol je postal molitven stolec, in tako je klečal pred svojim Bogom in je prosil z vso gorečnostjo za milost in razsvetljenje. Čudežno okrepčan je vstajal in z besedami, ki jih je že tisočkrat pošiljal proti nebesom: «Gospod, Tvoja volja se zgodi!» začel je vedno zopet svoja opravila.

Današnji dan je bila nedelja, za jetnika Karnerja dan žalostnega spomina; odkar je v ječi, je danes se že drugokrat vrnil. Bil je smrtni dan tistega moža, čegar smrt je za ubogega duhovnika postala toli usodna. Zjutraj je prejel pri sv. maši sv. Obhajilo. Na to je še enkrat daroval vsa poniževanja,

vse dušne bolesti začasa teh dveh žalostnih let ljubemu Bogu; potem pa je molil s sveto gorečnostjo:

«Okrajšaj, o gospod, dneve trpljenja svojega nevrednega služabnika, če je po Tvoji najsvetejši volji! Ako pa hočeš, da ta kelih popolnoma izpijem, daj mi svojo moč in milost. Tudi za tiste prosim, o gospod, po katerih krivdi je prišla ta stiska čez me. Saj niso vedeli, kaj so storili. Daj, podeli jim vsled prekletve, ki so jo na me navallili, blagoslov in zveličanje, da spoznajo resnice pot in svoja srca k Tebi, o Bog, obrnejo. Amen!» Nikoli še mu ni tako sladek mir in tolažba legala na srce, odkar je bil v ječi, ko to nedeljo zjutraj. Po maši je prišel jetniški župnik k njemu in ga jako veselo iznenadil. Ravnatelj jetniški je namreč dal dovoljenje, da sme, ker je duhovnik, dobiti v ječo brevir. Od prvega dne svojega jetništva ga še ni imel v rokah in zato se je moral le ravnati po spominu pri molitvi dnevnih ur, toda večkrat ga je spomin vsled tolikih bridkosti skoraj zapuščal. Še večje pa je bilo veselje, ko mu je župnik rekel: Prihodnjo nedeljo smete tudi sv. mašo brati. Vaše vzgledno obnašanje, vaša drugim vjetnikom priporočevalna potrpežljivost je nagnila gospoda ravnatelja, da vam je to prednost dovolil. Tudi drugo opravilo vam bodo morda

dali. Za jetnike se bo napravila knjižnica; vi bodete knjižničar. Mislim, da je zdaj tudi ravnatelj prepričan o vaši nedolžnosti kakor jaz.» Jetnik je med tem govorom sedel široko odprtimi očmi. Lahna rudečica je obšla njegovo obličje; sklenil je roki in hvaležno vzdihoval proti nebesom: «O moj Bog, moj Bog! zahvaljujem te iz globine svojega srca! Od zdaj hočem vse rad in udano prenašati. Moj Bog, hvala Ti!»

XV.

Obletnica smrti Viljema Bellinija je tudi najmlajšemu sinu vzbujala temne spomine. Njegov brat Henrik se je med tem bil oženil, in Patrik je moral njemu in mladi njegovi ženi prepustiti večino Bellinijeve palače. Patrik je stanoval v prostorih, v katerih je pokojni oče zadnja leta pred smrtjo prebival. Patrik je sedel pred pisalnico pokojnikovo. Glava mu je počivala v rokah, in se enkrat si je ponavljal vse dogodke pri smrti. Moral je priznati zdaj, kakor že večkrat od tiste nesrečne preiskave, da se še njegova notranjost ni umirila. Saj ni mogel moža, ki je bil vsled njegove tožbe na deset let obsojen v prisilno delavnico, pozabiti. V tem trenutku je videl zopet bolestni pogled obsojenega duhovnika in slišal posebno naglašene besede zagovornikov: «Tisti pa, ki so obdolžili

Ko bi se na Nemškem ali na Angleškem kateri poslanec tako daleč spozabil, bi bil tisti dan politično mrtev; izbacnili bi ga takoj iz političnega življenja. Vredno je, da bi tudi pri nas vsa politična društva, vse slovenske občine povzdignile glas zoper takega sramotilca slovenskega ljudstva.

Slovenski zavedni rodoljubi na Štajerskem, ki imate še zdravo pamet in vsaj iskro slovenskega ponosa, ali se vam ne studi tako počenjanje?

In vi poštene slovenski kmetje, vi steber slovenstva na Štajerskem, kaj porečete k temu? Glejte tudi med nami se dobijo ljudje, ki niso nikdar nič storili, samo razdirajo, ti so pijonirji ljubljanskega Nabuhodonosorja; lažnjivi »Rodoljub«, trobenta Tavčarjeve stranke, bo spet prišel s sladkimi besedami in vas hujskal. Ali boste verjeli? Če bi to storili, potem bi imel Tavčar prav, da »nič ne vidite in nič ne slišite.« A tega ne boste storili, ker ste poštene in zavedni Slovenci!

Državni zbor.

Proti redovnikom.

Krščanstvu sovražni poslanci: nemški narodnjaki, socialni demokrati, prusaki in češki rudečkarji so spoznali za najpotrebnejšo nalogo, udrihati po francoskih menihih in nunah, katere je izgnala tamošnja framašonska vlada iz domače dežele. Ti skrbni varuhi naše države mislijo, da s tem rešijo naše kmete, obrtnike in delavce, če v zbornici trosijo laži, ki so se ovrgele že stokrat. V tem smislu je govoril tudi vodja slovenskih liberalcev dr. Tavčar. Strastno se je zaletaval v redovnike tudi prusak Malik, izvoljen v sosedni Lipnici. Toda izvrstno so branili napade na samostane in sploh na katoliško cerkev Poljak dr. grof Komarovski, dr. Fuchs, dr. Schlegl in baron Morsey. Po opravičnem redu se smejo neresnične trditve, katere so spravili na dan govorniki, po končanih govorih popraviti. Zato se je proti dr. Tavčarju vzdignil gosp. Povše ter mu očital sledeče neresnične trditve: dr. Hruban je član »Slovanskega centra« in je smel govoriti v imenu slovenskega naroda, kateri nikakor ne sovraži samostanov. Ker je dr. Tavčar trdil, da je posebno kranjska dežela preplavljena s samostani, mu je odgovoril Povše, da med vsemi deželami v Avstriji živi primerno na Kranjskem najmanjše število redovnikov. Kajti med tem, ko pride sploh na 10.000 duš v Avstriji po 10 menihov, se jih šteje na 10.000 prebivalcev na Kranjskem samo le po 8. Dr. Tavčar je očital katoliški stranki

na Kranjskem, da se je zavezala v svojem programu, da bo delala na to, da se pomnoži število samostanov. Povše mu odgovarja, da to ni res; program katoliške stranke ne ve o tem ničesar povedati. Dr. Tavčar je trdil, da vlada podpira katoliško stranko. Povše dokazuje, da je resnica ravno nasprotna; vlada, t. j.: vsi cesarski uradniki so pri zadnjih volitvah glasovali izključno za Tavčarjevo liberalno stranko. »Proti moji — Povšetovi — izvolitvi pa je deželna vlada naravnost agitirala.« Hvalil je g. Povše delovanje usmiljenih sester in bratov na Kranjskem: vse stranke v deželnem zboru glasujejo za to, da se njim daje majhna podpora. Proslavljal je nadalje delovanje šolskih sester v deželi: vsi šolski nadzorniki se izražajo o njihovem poduku in njihovi vzgoji pohvalno. Ker je Tavčar očital vladi, da je prodala propadli samostan v Zatični menihom, mu odgovarja Povše: »12 let je bil ta skoraj propadli samostan na prodaji; nihče se ni zmešnil zanj; kupili so ga redovniki, kateri nikomur ne delajo nadleže; pač pa pride po 40 oseb vsaki dan trkat na samostanska vrata za podporo. Očital je Tavčar vladi, da je pripustila, da so se naselili v Pleterjih menihih. »To ni za našo deželo nesreča« odgovarja Povše. »Kajti pričakujemo, da oni ne bodo posekali grajščinskih gozdov na Gorjancih, kakor dela drug tamošnji posestnik, ki s tem, da gozde pokončava, pripomore da nas zadevajo hude vremenske neizgode. O tem, da bi se menihim imeli naseliti v Kostanjevici«, kakor trdi dr. Tavčar, »jaz ničesar ne vem. Pa, če je res, kar Tavčarjevo glasilu trdi, da bi se tam imeli naseliti ljudje, ki bodo ljudem izposojevali denar po nizkih obrestih, bi to za našo deželo bila le sreča.«

Dr. Tavčar se je strastno zaletaval tudi v škofove zavode, kateri se zidajo v Št. Vidu pri Ljubljani in trdil, da je ljubljanski škof zapovedal, da mora vsak oče, vsaka mati, vsak otrok in tudi delavci v ta namen plačati, sicer pride eksekutor v hišo. Povše vpraša torej dr. Tavčarja, kolikokrat je bil tak eksekutor že pri njem. Vse je zavito. Vsak škof ima pravico po dobrovoljnih zbirkah take zavode ustanoviti, kakor jih za blagor škofije spozna za potrebo. To je storil tudi ljubljanski škof. Če je hotel kdo kaj darovati, dobro; če ne more ali noče, tudi prav. Sicer se je pa spoznalo za primernejše, da se bo v prihodnje pobiralo v cerkvi. Očital je nadalje Tavčar duhovnikom, da znajo dedščino drugih oseb spravljati za sebe. To je neresnično. Ljudstvo zaupa našim duhovnikom, ker je verno, kakor se to zgodi pri vseh narodih,

dokler jih navdaja živa vera. Omenjal je posebej testamenta gospodičine Opač, katere je v dobre namene zapustila svojo hišo. Oporoko je sicer napravil dr. Šusteršič, ker jo je moral narediti. On je bil takrat koncipijent dr. Papeža. Ta je poslal svojega koncipijenta k imenovani gospodičini, katere zagovornik je bil dr. Papež. Dr. Tavčar je trdil, da se v samostanih shranjujejo hranilne knjižice, da imajo frančiškani v Ljubljani takih knjig za 10.000 do 20.000 gld. shranjenih. Vse je laž. Niti jedne hranilne knjige nimajo shranjene frančiškani v Ljubljani; to mi je pod častno besedo zagotovil včeraj frančiškanski župnik. Kadar bo »Slov. Narod« objavil to Vašo trditev, g. dr. Tavčar, bode moral prinesiti tudi popravek. Tavčar je nadalje trdil, »da misijoni razburjajo ljudstvo in stanejo ljudij ogromno svoto denarja, po 500 gld!« Povše odgovarja, da mu je povedal tovariš Žičkar in drugi duhovniki, da se misijonski stroški poravnajo le po milih darovih. Pretirano je, kar je dr. Tavčar govoril o surovosti, ki nastane vsled misijonov in vsled agitacije duhovnikov. Pod prisego so mi potrdili trije možje, da v Gočah se tudi ni godilo tako pri pogrebu tamošnjega župana, kakor je povedal Tavčar. Tamošnji duhovnik je celo prigovarjal ljudem, naj se vdeležijo županovega pogreba. Kdo je streljal, bo pokazala preiskava. Če bi se bilo tako godilo, kakor je trdil Tavčar, bi jaz to najbolj obžaloval.

Strastno je napadel dr. Tavčar naše duhovnike; jaz mu ne morem slediti in vsega popravljam, kar je trdil. Eno pa rečem: ne le moji pristaši, sploh vsi, s katerimi sem govoril, so bridko obžalovali njegov govor. Eno pa moram povedati: najboljše štipendije, vsled katerih je mogoče, da mladi slovenski visokošolci dovršijo svoje nauke in pridejo do častnih služb, prihajajo iz rok naših duhovnikov. Duhovnik Knafl sam je napravil 50 štipendij za slovenske visokošolce na dunajskem vseučilišču; opozarjam na največje dobrodelnice ustanove, na zavod za gluhoneme: čez pol milijona kron so darovali izključno duhovniki za ta zavod. Slednjič trdim tudi to, da vključ temu govoru dr. Tavčarja naši duhovniki, ki so vedno stali trdno in zvesto na strani našega slovenskega ljudstva, ne bodo nikake škode trpeli na svoji časti v srcu na sto tisočev Slovencev.

Dr. Tavčar je med tem govorom Povšeta večkrat mrmral in godel. A ni si upal, mu javno ugovarjati ali njegove besede popravljam. Zglasil se je pri zborničnem predsedniku, da bo zopet govoril; toda grozdje

tatvine tega vnetega in poštenega duhovnika, rotim, naj ne opuste nobenega pomočka, da svojestransko to temoto razsvetlijo! Takrat je ta opomin vzbudil v njem razjarjenje, in to je čuvstvo usmiljenja in vzbujajoče se dvome o krivdi duhovnikov hitro odpravilo. Ali dvomi so se vračali v teku teh dveh let in ravno danes so se mu vsiljevali z vso silo. Neprijeten nemir se ga je polotil; vstal je in stopal po sobi gor in dol. Vsake besede se je spomnil, ki mu jo je oče takrat govoril. Kakšen notranji strah se je kazal v govorjenju in vedenju bolnega očeta, predno je prišel duhovnik! In kak mir, kak dušni pokoj je počival na njegovem obličju, ko mu je duhovnik versko tolažbo vlival v dušo. Ga ni mogla tedaj kakšna stvar toliko skrbeti in mu vest težiti, kaka stvar, o kateri svet in sinova niso nič vedeli.

«Kako je že rekel oče, ko sem ga imenoval »plemenitega«, čegar plemenitost celi svet hvali?» — »V očeh sveta — da, svet sodi po zunanem blešku, toda ne pred sodnikom tu gori in pred glasom tukaj v prsih.« To je oče govoril. Še zdaj se je sinu srce krčilo pri misli, da bi bil morda oče kako krivdo imel na vesti. Tudi zdaj si je prigovarjal, češ oče si je v strahu pred smrtjo domišljeval marsikaj, kar nikdar ni bilo. Ali, tako ga je vprašal notranji glas, zakaj pa je

oče dobil mir in pokoj, ko ga je duhovnik spovedal. Morda ga je duhovnik oprostil težke vesti, ko je oče se odločil, že pred veliko leti morebiti storjeno krivico popraviti. Ni duhovnik takoj drugi dan odpotoval, da bi dano obljubo spolnil? Patrika je zazeblu pri teh mislih, ki so se mu rojile kakor vdahnjene.

«To bi bilo grozno!» zavpil je glasno in se prijel za čelo, kakor bi se bal, da se mu misli porazgubijo, »potem je ta mož pretrpel krivdo, katere niti zaslužil ni; da, še več: spolnitev svete, od mojega očeta zaupane dolžnosti sem jaz, sin njegov, poplačal z groznim obdolženjem! Ali ne, to ni mogoče — to bi bilo pregrozno. In vendar, in vendar — zakaj nisem preiskoval, predno sem izgovoril svojo obdolžitev? Patrik, Patrik, kaj si storil? Če je to resnično, potem ne moreš krivice celo življenje ne popraviti. Kaj naj začnem, da se rešim teh strašnih predsodkov? Naj njega samega vprašam, če je denar porabil, da bi kako ozastarano krivico očetovo popravil? Ne — tisti, ki je tako obsodbo radovoljno sprejel, ne da bi besedico v pojasnjevanje izrekel, ker ni smel prelomiti spovedne molčečnosti, ta bo tudi proti meni molčal. Oh, kdo mi to grozno vganko reši?»

Zopet je sedel pred svojo pisalnico, na kateri je v zlatem stolu bila oljnata podoba

očetova. Dolgo je opazoval lice pokojnikovo, kakor bi ga hotel prositi pojasnenja. »Oh«, vzdihnil je počasno, »ko bi med vašimi listinami našel tisto, ki me more dvomov rešiti?»

Nato je odpiral predal za predalom, in vsa pisma in papirji so prišli v njegove roke. Ali pismeca, kjer bi mogel kaj ugodnega za dvome najti, le ni bilo. Skrbno je potem preiskaval posamezne predale in trkal na desčice, ko bi zamolkel glas pri trkanju mu izdal kako skrivno predalce. Že se mu je zdelo nevspešno to iskanje; slednjič je na njegovo trkanje votlo zadonel zadnji predal. Vžgal je voščeno svečo in posvetil notri. Tu je zapazil na nazobčani stenici krog, ki je bil s črno liso ločen od drugih delov. Patrik je pritisnil na njega — in majhni predalček se je odprl, ko je stenica zdrknila v tesno odprtino. V bližnjem trenutku je držal mladi bankir šopek papirjev v tresočih se rokah. Takoj prvi zavitek, ki je imel naslov očetov, je potrdil Patrikove slutnje. V njegovo veliko začudenje je bil v zavitku bankovec za tisoč dolarjev, ki že ni bil več v veljavi, kakor je Patrik takoj spoznal; vsa barva pa mu je šinila iz obličja, ko je prebral pismo, bankovcu priloženo in na videz precej zastarelo; pisano je bilo z velikimi črkami in se je glasil tako-le:

se mu je zdelo preklislo; dal se je zopet izbrisati. — Oj, bela Ljubljana, kako si se motila v svojem poslancu dr. Tavčarju! Gospodu Povšetu so čestitali poslanci raznih strank.

Pred g. Povšetom in zopet po njegovem govoru so popravljali razne napake še drugi govorniki. Posebno zanimivo je bilo, kako so mokrača Schuhmajerja napadali razni govorniki izmed krščanskih socijalcev ter mu dokazali njegovo lažljivost in nevednost. Pri tem je prišlo zopet do strastnih prizorov, posebno, ko je krščanski socijalec Leopold Steiner hotel zaušnico dati prusaku dr. Schalku.

Ob koncu razprave so po opravičnem redu govorili še enkrat predlagatelji z vso strastjo in se zaletavali v razne predgovornike. Slednjič — ob 10. uri zvečer — bilo je glasovanje: Vsi predlogi so se odklonili. Proti predlogom, toraj za redovnike so glasovali: Poljaki, slovensko središče (katoliški Slovenci, Rusini in 2 katoliška Čeha), jugoslovanski klub, katoliški Nemci, konservativno češko veleposestvo in krščanski socijalci. Proti redovnikom (torej za predloge): nemška ljudska stranka, nemški naprednjaki, nemški in češki socijalni demokrati in Prusaki. Mladochi so se zdržali glasovanja. Izmed nemških ustavovernih posestnikov je glasoval za en del predloga le grof Stürgkh in kranjski grof Barbo; drugi so odšli. Italijani so glasovali različno: katoliški za redovnike — liberalni proti.

Ta nepotrebna razprava, s katero se je zbornica pečala 2 tedna, bi bila za zdaj rešena. Napovedal je pa mokrač Schuhmeier, da ne bo miroval, dokler popolnoma ne ugonobi katoliške cerkve. Siroti! Vzdigovali so se proti njej že drugačni možje. Njihov uspeh je bil pa le ta, da so si razbili svoje plitve buče.

Za slovensko vseučilišče

prihajajo prošnje iz raznih krajev. Tako je vložil g. Robič prošnje občin: Gorica (pri Mariboru), Ruše, Sv. Marjeta pri Slivnici, Žiče; bralno društvo v Žičah, bralno društvo v Jarenini, katol. slov. pol. in gosp. društvo v Jarenini; poslanec Berks: občina Griže; poslanec Žičkar: katol. polit. društvo v Šmartnu pri Slov. Gradcu, kat. slov. polit. društvo na Teharjih, kat. polit. društvo v Konjicah, občina Videm, občina okolica Konjice, občina Bezina pri Konjicah, občini Laporje in Žabljek pri Slovenski Bistrici.

Kakor je naznanil «Slov. Gospodar», bi se imelo med drugimi nujnimi predlogi razpravljati v prihodnjih dneh tudi o vstanovitvi

slovenskega vseučilišča. Razne stranke pa pritiskajo, naj se umaknejo za zdaj razprave o nujnih predlogih in naj se obravnava prej ko prej o sleparski terminski žitni kupčiji na borzi, o vstanovitvi kmetijskih zadrug itd. Predlagatelji nujnega predloga za Jugoslovansko vseučilišče: dr. Šušteršič, dr. Ferjančič in dr. Ivčević bi bili s tem zadovoljni, ako se ta predlog takoj izroči naučnemu odseku v obravnavo. Ker pa še razne stranke niso sklepale o tem, da se to dovoli, še danes tudi ni gotovo, da izostane razprava o slovenskem vseučilišču. Če se pa izroči ta predlog naučnemu odseku v obravnavo, bi bilo to itak mnogo boljše, kakor, če se vrši razprava o nujnosti tega predloga, če pa za-nj ne glasujete dve tretjini zbornice. In teh 2 tretjin bo težko dobiti. Saj je že javna tajnost, da Poljaki ne bojo glasovali z nami.

Proračunski odsek.

Da se vsaj o proračunskem odseku dožene preliminarne za 1902 do božiča, so v tem tednu samo 2 zbornišni seji: v ponedeljek 25. in v petek 29. novembra. Bila je te dni na dnevnem redu razprava o brambovskem ministerstvu. Pri tej priliki je zahteval g. Robič, ki je član tega odseka, od brambovskega ministra oproščenje od vojaških vaj za kmetijske fante in sploh za delavce na kmetih; vlada ima to pravico dajati oproščenja v slučajih, ki so posebnega uvaževanja vredni. Grajal je tudi vlado, da vporablja orožnike za posle, katerih ne morejo prav rešiti, n. pr. je li kateri duhovnik sposoben za bogoslovskega profesorja.

Za regulacijo Pesniške struge

je vložil g. Robič v zbornici peticijo okrajnega odbora pri Sv. Lenartu in občine Grusava pri Mariboru.

V varstvo vinarstva

je vložil poslanec Žičkar v zbornici prošnje sledečih občin (3 so bile imenovane že v zadnjem «Slov. Gosp.»): Nadole, Varnica, Gruskovec, Sv. Bolfank, Voroja, Žetale, Dobrina, Skorošnjak, Ptujška gora, Kočiče, Nova cerkev, Slatina, Garmozjek, Oranšca, Drafee, Veliki Okič, Sv. Andrej v Leskovcu, Breg, Lichtenberg, Dolenska županija, Palti grajt.

Pletarska šola.

V brežiškem okraju je mnogo občin, katere imajo po 40, 50 in 60 oral same vrbine. Te vrbove šibice prihajajo leto za letom kupovat Lahi in nekatere občine dobivajo po 100 in po 150 kron na leto za te šibice. Lepe korbice za dom, pa tudi take, v katerih se razpošilja grozdje, sadje itd. iz brežiškega okraja na ptuje, se morajo pa

kupovati iz ptujega. Radi tega je vložil poslanec Žičkar predlog, naj vlada vstanovi v brežiškem okraju pletarsko šolo.

Pravica Slovencev pri naših sodnijah.

Pri c. kr. sodišču v Ptuj se ne legalizirajo izvlečki iz zemljiške knjige, če so napravljani v slovenskem jeziku. Pri okrožnem sodišču v Mariboru pa trdijo nekateri tamošnji uradniki, da je to sodišče nemško in se mora tam govoriti v nemškem jeziku. Radi obeh krivic so vložili poslanci Žičkar in tovariši interpelacijo na pravosodnega ministra.

Politični ogled.

Češki kmetijski poslanci in šolsko vprašanje. Češka agrarna (kmetijska stranka) namerava staviti v prihodnjem zasedanju deželnega zbora češkega primerne predloge glede ljudske šole. Češki kmetijski poslanci so proti osemletnemu obiskovanju ljudske šole in bodo zahtevali sedemletno šolo. Toda po sedemletni šoli naj bodo otroci obvezani obiskovati dve leti gospodarske nadaljevalne šole, v katerih se bodo strokovno izobraževali dečki in deklice za svoj bodoči kmetijski poklic. Treba bo, da se tudi pri nas na Spodnjem Štajerskem razvije jasen ljudsko-šolski program. Ker pa ne maramo in nečemo v tej zadevi ničesar ukreniti brez učiteljstva še manj pa proti učiteljstvu, vabimo naše krščansko misleče, kmetiskemu ljudstvu prijazne učiteljske kroge, da oni storijo v tem oziru prve korake. Naš kmet čuti potrebo spremembe glede ljudske šole, in ta potreba izvira iz dejstev.

Češko-moravski kmetijski list „Selské hlasy“ je z zadovoljstvom omenil svojim čitateljem, da smo se v našem listu celo v uvodnem članku bavili s shodom češko-moravskih kmetov na Velehradu. Naše kmete bo zanimalo, da se v češkem jeziku glasi naš list «Slovinsky Hospodář». List «Selské hlasy» je izhajal dosedaj dvakrat na mesec, a bo z novim letom postal tednik ter stal za celo leto 6 K. Vzajemnost, ki vlada med češkimi in slovenskimi razumniki, mora se ukoreniniti tudi med češkim in slovenskim kmetom. A ta vzajemnost ne bo obtičala samo v čustvovanju, ampak češki in slovenski kmet bosta skupno nastopala tudi za svoje pravice ter odbijala sovražne napade na svoj stan.

Ruska sodba o verskem vprašanju mej Čehi. «Selske Listy» priobčujejo pogovor svojega dunajskega dopisnika z nekim vplivnim ruskim politikom, ki se je v zadevi verskega vprašanja mej Čehi izjavil približno tako-le: Pravzaprav nimate Čehi nikake vere. Seveda tu ne govorim o narodu kot takem, marveč o vodilnih osebah in programu. V boju proti lastni katoliški veri ali, recimo, proti katoliški cerkvi se vežete z dunajskimi židovskimi in prusko-nemškimi časnikarji, kakor tudi z Vsenemci kakor sta Wolf in Schönerer. Ali res ne uvidite, da obstoji poleg nemških narodov v Avstriji še druga močna obrambena misel, ki šteti vašo državo pred pruskim orlom, in to je nasprotstvo med pruskim protestantizmom in katolicizmom avstrijskih narodov. In politični zrel češki narod pomaga pruskim rogoviležem pri podiranju mogočnega nasipa mej Avstrijo in Prusijo! Jaz nisem katolik, marveč pravoslavni Rus, toda ko bi se postavil na češko stališče, označiti bi moral tako postopanje kot samomorilsko in brezumno. Vera je v ozki zvezi z narodnostjo. Kdor prvo izpodkopava v širših slojevih ljudstva, omaja tudi poslednjo.

Dopisi.

Iz Celja. (Povodenj.) Pretekli teden je obiskala Celjsko mesto in okolico zopet enkrat — pogosto se vračajoča in vse uničujoča pošast — povodenj. Savinja in njeni pritoki izstopili so pretekli petek in soboto

«Cincinatti, 15. november 186...

Mr. Viljem Bellini, Baltimore.

Iz Tvojih rok ne sprejemem nikakoršne miloščine. Raje umrjem lakote s svojo obitelji. V tem trenutku je bolj ko vsikdar prej neovrgljivo gotovo, da si Ti vsoto tistih 10.000 dolarjev, ki sem Ti jih izročil, obdržal in jih ne oddal ponesrečeni banki. Vse Tvoje bogastvo sloni na vsoti, ki si mi jo ukrad. Da, ukrad. Če tudi zdaj svojo vest zamoriš — enkrat bo le glasno govorila. Kajti pravični Bog živi, in ta Te bo sodil. Rožer Veit.»

«O Bog», ječal je Patrik, «pravični Bog živi in ta te bo sodil. Tudi mene? Tudi mene, ki sem tega moža svetnemu sodniku izdal, zato ker je očetovo krivdo popravil? Grozna misel!»

Patrik je odskočil in boječe, obupno ozirajoč se je letal po sobi semtertja. Potem je stopil pred pisalno mizo in je pismo še enkrat prebral.

«10.000 dolarjev», govoril je sam pri sebi; toda ni bila li dvakratna svota, ki sem jo takrat zaklenil? Za trenutek se je oklenilo njegovo razburjeno srce še te misli, kakor se oprime zadnje bilke, kdor se že potaplja. Misli si je že tudi, duhovnik je polovico svote vzel in torej le ni bil scela nedolžno obsojen.

Toda takoj je padlo oko na «datum» usodnega pisma. Skoraj trideset let je od tedaj preteklo in oče se je čutil morda zavezane, da vsoto z obrestmi vred vrne. Zato ni bilo drugače mogoče: Oni ubogi človek je nedolžen v ječi.

XVI.

Ta misel je Patrika Bellinija tako mučila, da ni mogel dalje ostati v sobi. S pismom v rokah je hitel po stopnicah navzdol in brez sape udril v bratovo sobo.

«Kaj Patrik?» sprejel ga je ta prestrašen, «kaj se je dogodilo? Saj prava groza gori na tvojem obličju!» — «Da, saj je tudi grozno», mrmral je, skloneč se na stol; «Henrik, beri to pismo, vse boš razumel, tudi moj strah!» Nato mu poda Rožerjevo pismo. Ko je Henrik bral, stopila mu je takoj znatno groza v glavo, in motno je zrl v Patrika: «Kaj to pomeni? Jaz pisma ne razumem. — Na našega očeta je naslovljeno?»

«Da, Henrik, in moža, ki je očetovo krivico poravnal, sva midva — ne, sem jaz — jaz, ker ti itak nisi ničesar hotel vedeti o njegovi krivdi, v ječo spravil.» — «Oh Patrik, Patrik, kaj sva storila?»

(Dalje sledi.)

in preplavili vso ravnino, daleč na okoli. Groznejše kot kedaj poprej nastopala je ta pošast, razdirala mostove in brvi, ceste in poslopja, podirala drevje in odnašala vse, kar je mogla doseči — s kratka opustošila je celo okolico in naredila neprecenljivo škodo. — V petek ob 5. uri zvečer dosegla je voda svoj višek. Vodno merilo pri kapucinskem mostu je bilo popolnoma pod vodo, kleti bile so z vodo napolnjene, celo v pritlična stanovanja je pridrla in ponekod je je bilo toliko, da je pri oknih izstopala. Most pri Grenadirju čez Savinjo se je podrli, drugi so se šibili in grozili udreti, kopaliske ute je odnašalo. Voda obdajala je vse mesto, kakor jezero. Gornji del mesta bil je v vodi do dr. Serneceve hiše. Vozniki prevažali so ljudi čez vodo; oddelki požarne brambe so stražili na nevarnih krajih. Iz okolice, posebno iz Savinjske doline prihajali so brzojavi z žalostnimi poročili; od ondot čulo se je tudi v jednomer streljanje na pomoč. Grozen je je bil cel prizor. V soboto je že voda upadala. Brzojavljalo se je v Gradec na deželne oblasti, da si pridejo opustošenje osebno ogledat in vzeli so se tudi fotografski posnetki v večer spomin.

Mestni urad je sedaj izdal oklic, s katerim se meščanstvo pozivlje, da deluje na uresničenje vprašanja o regulaciji Savinje. Deželni glavar pride, kakor se čuje, te dni, si osebno ogledat od vode opustošene kraje. Upamo, da bode sedaj enkrat vzela deželna vlada tudi reguliranje Savinje in njenih pritokov v roko. Cas je že. Na tisoče škode dela nam vsako leto povodenj, tako, da lahko rečemo, da bi se v 10 letih stroški reguliranja izplačali. Dal Bog, da sedaj ne bi bili obupni klici zaman!

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Oh, kako so z glavami majali nekateri učenci ptujskega antikrista, ko so slišali, da bi se tukaj pri nas bralno društvo ustanovilo. Rekli so, da tega tukaj ni potrebno. Jaz pa mislim, da je nam bralno društvo bolj potrebno, kakor vam tisti ptujski klopotec, ki ni za drugo, kakor za podgane strašiti; saj je giften zadosti. Hvala Bogu, nekaj fantov je že pripravljenih k društvu pristopiti, in tako lahko že v tem letu ustanovimo bralno društvo, in se začnemo vojskovati proti ptujskemu kresalu. Torej le naprej, rodoljubi tomaževski, z božjo pomočjo dosežemo vse. Vsem, ki ste naročeni na »Štajerca«, rečem: pustite ga prihodnje leto na miru. Naj vas ne bo sram, da ste Slovenci; to naj bo vaša čast! Rojen Slovenec, ki svoj narod zataji ali se ga celo sramuje, je podoben prigrzeti jedi, ki nikomur ni zdrava; tak človek svojega rodu lastnosti pozabi in se slabostni privadi, in je kakor preoblečen vran, od vseh zaničevan. Držimo se z obema rokama slovenščine, skrbimo za njeno omiko sebi in svojim! Terjajmo svoje pravice, naj slovenščina v ljudski šoli ostane, naj se tudi v urade vpelje. Ljubimo svoj rod, spoštujmo svoj jezik! Branimo se napadov naših sovražnikov, pa brez vsega srda in brez praznega pričkanja. Naše orožje bodi beseda večne resnice, ki uči Nemce, kakor Slovence: česar sam sebi ne želiš, glej, da tudi drugemu ne storiš!

In tako, dragi Slovenci, bodi nam geslo našega dejanja in nehanja zlata beseda: V potrebnih rečeh naj nas vodi sloga, v dvomljivih svoboda, v vseh pa ljubezen bratovska!

Tomaževski fant.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mil. knez in škof so se v nedeljo vrnili nekoliko bolehnih od škofijskih zborovanj na Dunaju v Maribor.

Imenovanje. Sv. Oče so imenovali preč. g. stolnega prošta Lavrencija Herg apostolskim protonotarjem.

Imenovanje. Gimnazijski učitelj na gimnaziji v Mariboru g. dr. Leopold Poljanec je dobil naslov c. kr. profesorja.

Poročil se je dne 24. t. mes. gospod Adolf Rosina, učitelj okoliške šole ormoške z gospico Anko Schönwetter, učiteljico ženskih ročnih del ravno tam. Čestitamo!

Ljubljansko meščanstvo priredi v nedeljo dne 1. decembra t. l. ob 1/2 11 uri dopoldne v veliki dvorani »mestnega doma« veliki javen shod, na katerem hoče krepko zahtevati slovensko vseučilišče v Ljubljani. Gotovo je, da bo ta shod največjega pomena za celo Slovenijo in za to apelujemo na narodno zavest svojih cenjenih čitateljev, da pokažejo tudi oni na ta ali oni način, kako živo čutijo potrebo po slovenskem vseučilišču ter da ta shod ljubljanskega meščanstva vsaj pozdravijo ter dajo tako duška svojemu prepričanju.

Za vseučilišče v Ljubljani. Delavsko podporno društvo v Celju je sklenilo v seji dne 23. t. m. 1901 za slovensko vseučilišče v Ljubljani sledečo resolucijo, katera se je poslala akademskemu društvu »Triglav« v Gradec: Delavsko podporno društvo v Celju uvaža imeniten pomen slovenskega vseučilišča, na katerem se bodo vzgojile tudi moči, ki se bodo posvetile delavsko-socialnemu vprašanju, za to se podpisano društvo tudi pridružuje vsem drugim društvom in korporacijam z opravičeno prošnjo: Visoki državni zbor naj blagovoli skleniti, da se ustanovi v najkrajšem času za povzdigo in pospeševanje kulture slovenskega naroda v Ljubljani slovensko vseučilišče. — Delavsko podporno društvo v Celju. Ivan Rebek, t. č. predsednik. Josip Kmecl, t. č. tajnik.

Iz šole. Nadučitelj v Negovi je imenovan ondotni učitelj g. Mihael Vreča. Šolski vodja pri Jerneju nad Muto je postal gosp. Josip Peitler. Stalni učitelji oziroma učiteljice so postali gg. in gee.: Josip Kosi pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Friderik Bernard pri Kapeli pri Gornji Radgoni, Ljudmila Poljanec pri Kapeli pri Gornji Radgoni, Katica Pirc na Stari gori pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Ida Stedry v Koprivnici, Marija Vavpotič v Olimju, Marija Kos pri Negovi, Kristina Šuler na Starigori pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Matilda Bernad pri Sv. Petru v G. Radgoni. Učiteljica ročnih del pri Mariji Velki ga. Avgusta Kos.

Deželni odbor štajerski — propadel. V soboto dne 23. t. m. se je vršila v Ptuj sodnijska obravnava proti Franceljnu Girstmajerju. Tožil ga je deželni odbor štajerski, ker je baje Girstmajer pri zborovanju ptujskega obrtnega društva dne 28. oktobra t. l. imenoval vzorne vinograde, ki jih da nasajati deželni odbor, »vinograde propalosti«. Pred sodnikom je izrekel Girstmajer, da omenjenih besed ni govoril, dve priči sta potrdili isto. Francelj je bil oproščen, deželni odbor je propadel.

Sklepi kmetskih zborovalcev v Makolah se glasijo: I. Na shodu katol. polit. društva za Slov. Bistriški okraj dne 24. nov. 1901 v Makolah zbrani slovenski kmetje navdušeno in enoglasno najodločneje zahtevajo, da vis. c. kr. vlada na Dunaju brez vsega odlaganja vse potrebno vkrene, da se kar najbrž mogoče ustanovi v Ljubljani vseučilišče s slov. učnim jezikom; opiramo pa se na čl. 19. osnovnih drž. zakonov, kateri izreka, da so vsi narodi enakopravni. Od te zahteve ne odjenjamo nikdar in ne bomo mirovali, dokler se nam ne izpolni. — II. Na shodu zbrani kmetje 1. ugovarjamo proti temu, da bi vis. c. kr. vlada tako imenovani »Stallnerjev predlog«, ki ga je štajerski deželni zbor sprejel, predložila v najvišje potrjenje; 2. odločno pozivljamo naše deželne in državne poslance, naj ne odlagajo v tem oziru nemudoma storiti vse potrebne korake in če se jim vidi primerno, naj skupno v imenu slov. ljudstva stopijo pred Nj. Veličanstvo, našega presvitlega in dobrega cesarja in prosijo, da odvrne milostno v neobupljivo nasilstvo od vedno Mu udanega slov. ljudstva na Štajerskem. — III. Na shodu zbrani kmetje izrekajo iskreno željo, naj se usta-

novi za ves naš slov. Štajer skupna zveza kat. slov. kmetov; ker le taka zveza bo mogla krepko podpirati delovanje naših poslancev; zato pozivljamo odbor katol. polit. društva Slovenjebistriškega, naj stori potrebne korake, da se kmečka zveza ustanovi pred volitvami v deželni zbor. — Na zborovanju sta med velikim navdušenjem govorila kmeta g. Onič in g. Mlakar. Zborovalcev je bilo okoli 300. Shod je bil veličasten dokaz kmetske zavesti.

Slavnost mladeničev pri Sv. Benediktu v Slov. gor. se je v nedeljo tako sijajno obnesla, da nam je skoro ni mogoče popisati. Mladeničev je prišlo od mnogih krajev velikansko število. Skupno je junško prikorakalo 20 mladeničev od Sv. Ruperta, skoro toliko od Sv. Jurija na Ščavnici, veliko od Sv. Ane in Negove, Sv. Trojice in celo od Št. Ilja. Ves vsopred se je izvršil gladko in natanko. Peli so domači mladeniči vse narodne in druge umetne pesmi, ki so bile določene. Jako dobro so sami domači kmečki fantje in dekleta predstavljali igro »Ne vdajmo se«. Čudovito lepo je 12 kmečkih fantov vprizorilo igro v petih dejanjih: »Sanje«. Ginljivo so samo dekleta igrala »Sv. Nežo«. Slavnostni govornik č. gosp. Fr. Sal. Gomilšek je mogočno povzdignil navdušenje. Gospod urednik! Če bi vi slišali, kako so vmes nastopali razni govorniki, namreč kmetški fantje, ter svoje tovariše navduševali za vero, dom, cesarja, to bi vas polile solze veselja! Izvrstno je govoril domači mladenič Roškar, potem mladeniči od Sv. Jurija in Sv. Ane, zlasti pa smo strmeli nad temeljitim, jako podučljivim govorom mladeniča Krampergarja od Sv. Ruperta. Mladenič Žebot od Št. Ilja je pa vsakega ganil do solz in ko je končal, slišali so se vzdih in klici iz ust starišev: »O srečni stariši, ki imajo takega otroka!« In kaj pa udeležba? Ljudstva je bilo toliko število, da polovica ni dobila prostora. Zunaj je bril mrzel sever, znotraj pa je bila neznosna vročina, a vroče je bilo tudi v naših sreih. Toda več prihodnjič, kajti ta slavnost je velepomembna za naš narodni napredek.

Sv. Pavel pri Preboldu. V tem kraju smo hvala Bogu obvarovani hudih viharjev in toče, tem bolj pa nam za to škoduje povodenj. Letos že tretjikrat. Pretekli teden je bila tolika, da se stari ljudje ne spominjajo enake. Po noči so morali ljudje seliti živino iz hlevov. Koliko škode je naredila voda po kleteh! Posebno hudo je prizadet Št. Lorenc. Enemu posestniku je naredila škode okoli 2000 gld., več drugim pa po več stotakov, da res treba vladine pomoči.

Veleposestvo za okrajni zastop v Slov. Gradcu je zmagalo z 8 glasovi večine. Slovenci in Nemci bodo imeli v zastopu enako število glasov.

Občina Št. Peter v Savinjski dolini je vložila po g. drž. poslancu Jos. Žičkarju prošnjo za slov. vseučilišče.

Blagoslovljenje šole v Gotovljah se je izvršilo prav slovesno. V cerkvi je govoril domači g. župnik, v šoli župan gospod A. Antloga in okrajni šolski nadzornik.

Sv. Ivan na Humu. Dne 19. t. mes. popoldan pogorela so tukaj posestniku Ivanu Lesjaku gospodarska poslopja blizu z vsemi že spravljenimi pridelki. Rešila se je živina in hišni hram po ljudeh, ki so hitro prišli gasiti. Sreča je bila, da je pihal jug, drugače bi bila večja nesreča. Prav pridno so gasili moški, ker so ženske marljivo prinašale obilno vode, kar je posebne hvale vredno. Posestnik je bil le za malo svoto zavarovan. Sumi se, da so otroci užgali. Dobrotniki pomagajte, sila je!

Sv. Ivan na Humu. V nedeljo, dne 24. t. m. popoldne blagoslovila se je na posestvu pridnega gospodarja kmeta Andreja Praprotnika pri mnogi vdeležbi nova kapelica za Lurško Marijo in drugimi svetniki. Kapelica je na lepem prostoru ob pešpoti zadaj za hišo. Slovesno blagoslovljenje so izvršili preč. g. župnik Gliebe, primeren govor so pa

imeli č. g. kapelan o. Kubinek o mogočnosti in češčenju preč. Dev. Marije. Podoba Lurške Marije je v Gröden na Tirolskem izdelana in je zelo lepa. Daj Bog in Marija plačilo časno in večno vsem Praprotnikovim, da so humsko občino oplešali s tako krasno stavbo na lastne stroške. Pred mesecem dni dobilo je tudi pokopališče na Humu lep novi križ z lepim razpelom, katero je lepo izdelal podobar pri bližnjem Sv. Tomažu. Nov križ je darovala gospa dr. Erhartičeva, za razpelo se je nabralo po občinah, ostanek so pokrili preč. g. župnik Gliebe. Hvala vsem!

Mozirje. Naš občinski odbor je poslal prošnjo za slov. vseučilišče v Ljubljani, naravnost g. posl. Žičkarju.

Koliko časa potuje polovnjak vina iz Ptuja v Slovenjigradec? Dne 23. sept. t. l. odposlal je neki vinotržec vino iz postaje Možganci v Slovenjigradec. Dne 27. sept. bila je žlahtna kapljica že v Spod. Dravogradu, 20. novembra pa v Slovenjigradcu. Sedaj pa se ga vse brani. Odpošiljatelj, ker mu je prestaro, naročitelj, ker mu je prekasno in železniški uradniki, ker jim bo predrago.

Duhovniške vesti. Minuli ponedeljek je bil v Gradcu pokopan č. gosp. župnik Armin Kapus, ki je umrl za pljučnico pri usmiljenih bratih, potem, ko je srečno preživel nevarno operacijo na nogi. Pogreba se je vdeležilo šest duhovnikov, (dva iz dekanije Starotrske) dvanajst usmiljenih bratov, nekaj sorodnikov in drugega ljudstva. Rajni je bil v daljnih krogih znan radi svojega neusahljivega, šaljivega humora, ter je bil dobrodošel gost v vsaki družbi. Le žal, da je umrl tako mlad! (42 let.) in tako daleč od svojih prijateljev. Svetila mu večna luč! — Župnijo v Razborju bo oskrboval začasno č. g. župnik v Podgorju Fr. Pečnik. Iz Šmartina pri Šaleku je prestavljen č. g. kapelan Rudolf Krener v Št. Andraž nad Polzelo.

Žiče. Z veliko požrtvovalnostjo postavila je sicer mala občina Žiče, katera pa daleč na okrog slovi zaradi lepega kraja, še bolj pa zaradi odločno narodnega mišljenja svojih vrlih občanov, novo šolo. Krasno poslopje stoji na občinskem zemljišču nasproti župnijski cerkvi in dela čast blagim občanom. Dne 19. novembra t. l. blagoslovil je preč. g. konzistor. svetnik in nadžupnik iz Konjic ob asistenciji domačega č. g. župnika in dveh sosednjih č. gg. župnikov novo šolo na izvanredno slovesni način. Po končanem blagoslovljenju šolske bandere in šole je prečastiti gospod konzist. svetovalec, nadžup. konjiški raz leco v cerkvi polnoštevilno zbranim župljanom v krasnem govoru naznanil, da je Nj. c. in kr. visokost nadvojvodinja Elizabeta, katera ta dan obhaja svoj god, na prošnjo g. nadučitelja poslala za šolsko zastavo 100 K. Bandera je jako ukusno izdelana in okrašena s podobama D. M. in sv. Alojzija. V nadaljnjem govoru je prečast. g. govornik razložil namen šole. — Šola naj razsvetljuje in vodi otroke do prave omike, naj pa tudi ogreva srca šolske mladine, ter jo blaži in vnema za dobro. Da se bo v novi šoli dosegel ta namen, porok so starišem dobri učeniki te šole, posebno še g. nadučitelj, kateri 45 let neumorno deluje kot učenik mladine, in kateri je ravno v spomin svojega 45letnega težavnega delovanja se obrnil na c. in kr. visokost, nadvojvod. Elizabeto, da je v trajni spomin darovala šolsko bandero. Slovesnost se je dostojno končala s sv. mašo, katero je daroval preč. g. konzist. svet. in nadžupnik iz Konjic z zahvalno pesmijo »Te Deum«.

Tatovom je posvetil. Na Krapji pri Ljutomeru so si po noči dolgoprstneži delali pot skozi okno v hišo, kjer ni bilo ljudij. Gospodar pa, ko se je bil že v temi prepričal, kakšni gostje bi radi k njemu prišli, je v dotično sobo prijazno prinesel luč in jo tam pustil ter hladnokrvno odšel. A tatje so rajše svoje orodje pustili na lici mesta, kakor da bi pri luči dalje delali.

Drobtine iz Ščavniške doline. Dne 21. t. m. popoldne je začelo pri Mariniču, na

južnem, koncu Slaptinske vasi pri Sv. Jurju ob Ščavnici, v skednju goreti. Vlekel je malo južni veter in v par minutah je bilo že tudi poslopje sosedu Rantaša v plamenu, ki se je vzdigoval do vrha palm. Neumorni trud Jurjevskih in Kokoričkih glasilcev je mogel le toliko zabraniti, da sosedne hiše, ki so čisto blizu, niso prišle v ogenj. Vzrok ognja še ni docela znan. — Plesalci pri P. pa so si pre z velikim zanimanjem ogledovali, kako navdušeno se je dvigal mogočni plamen v zrak, potem so pa zopet blaženo in zadovoljno nadaljevali. — Naši modri in nam tako dragi braččianci se grozijo, da bodo napisali »eno prošnjo« na gnadlivega ministra, ali magari na samega cesarja, naj jim dovoli še enkrat voliti za državni zbor. Zakaj dr. Ploj pač ne sme biti naš poslanec in ne bo?! Ampak...? Bog daj njim, ki imajo nago pamet, breguše, t. j. po slovenskem — norcem pamet!

Sadjarski tečaj v Središču. Z ozirom na okolnost, da se v našem kraju, t. j. v Središču in v okolici prekoristna gospodarska stroka sadjereja še vse premalo čišla in ker je pri nas še mnogo primerne prazne zemlje, katero bi lahko krasilo sadno drevje, odločil se je tukajšnji učitelj g. Anton Kosi, da priredi v letošnjem zimskem času ob nedeljah po popoldanski službi božji v šolskih prostorih narodne šole v Središču nekaj sadjarski tečaj, v katerem bi zlasti mladeniče in mlade gospodarje s primernimi poučnimi predavanji in s praktičnimi demonstracijami iz sadjarstva spodbujal za to velevažno kmetijsko stroko. Tečaj, ki se prične v nedeljo, dne 1. dec. t. l., ima ta-le vspeled: 1. O pravilnem zasajanju sadnega drevja. 2. Kako ravnati s sadnim drevjem prva leta po saditvi? 3. Kako in kedar je sadnemu drevju gnojiti? 4. Pomladitev in precepitev sadnega drevja. 5. Najnavadnejše bolezni in škodljivci na sadnem drevju in sicer: a) drevesni rak in ožig, b) krvava ušica in sredstva, kako jo zatirati, c) poškodbe na drevju po zajcih, d) poškodbe po toči in snegu. 6. Razgovor o sadnih vrstah, ki bi bile za naš okoliš najprimernejše. 7. Kako je sadje shranjevati in razni načini ga izkoristiti. Tečaj je vsakomur pristopen, in vabijo se k udeležbi vsi — bodi si mladi ali stari — katerim je mar ono nedolžno veselje, ona prisrčna radost, ki nam jo ponuja poleg gmotnega dobička po raznih svojih opravilih — sadjarstvo.

Društvene zadeve.

Bralno in pevsko društvo „Maribor“ priredi v nedeljo, dne 8. grudnia 1901 »Miklavžev večer« v veliki dvorani Narodnega doma. — I. »Dva gospoda pa jeden sluga«, burka s petjem v enem dejanju. — II. »Žabja kantata«, šaljivi prizor s petjem. — III. Sijajen nastop Miklavža, angelov, mefista, belcebuba, luciferja, krampeža in drugih pošasti iz Hada. Obdarovanje otrok. — Med posameznimi dejanji svira slavna veteranska godba. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer, konec ob 10. uri. Vstopnina: sedeži v dvorani od 1.—5. vrste po 50 kr., od 6.—10. vrste po 40 kr. in od 11.—16. vrste po 30 kr., stojišče v dvorani 20 kr., sedeži na galeriji po 20 kr., stojišče na galeriji po 10 kr. Otroci do 10 let s spremstvom so vstopnine prosti, vendar nimajo pravice do sedežev. Čisti dobiček se porabi za dobrodelne namene. Vstopnice in vabila se dobe od 1. do 7. grudnia v tiskarni sv. Cirila, dne 8. grud. pa od 1. od 4. ure popoldne in od 6. do polu 8. ure zvečer pri blagajni v »Nar. domu«. — Kdor se želi vdeležiti veselice, pa še ni dobil vabila, naj se oglasi od 1. grud. naprej v tiskarni sv. Cirila, koroške ul. 5, v restavraciji »Nar. doma« ali pa v odvetniški pisarni dr. Pipuš-a, ker vstop je dovoljen le povabljenim gostom. Kdor hoče komu kaj darovati, naj dar lepo zavije in na zavitku razločno napiše popolni naslov obdarovanca. Darila naj se oddajo do 8. grudnia popoldne pri hišniku v »Nar. domu« ali

pa zvečer pri blagajni. — K obilni vdeležbi vabi najljubdeje odbor.

Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 1. decembra, v Nar. domu ob 8. uri zvečer dve igri: »Gospod nadzornik«, veseloigro s petjem v enem dejanju in ob »Vrbskem jezeru«, koroško spevoigro. — Nadalje se uprižarja 14. decembra »Deseti brat«, na Silvestrov večer pa »Srečno novo leto.« — Mnogo izbornih iger, kakor: »Rokovnjači«, »Lanjevec kot vzgojitelj« je še na vspeledu letošnje sezone.

Katoliško politič. društvo za Vranski okraj ima svoje zborovanje v St. Jurju ob Taboru dne 1. grudnia t. l. ob 3. uri popoldne. Slovenski možje, udeležite se ga mnogoštevilno!

Čitalnica v Konjicah priredi dne 5. decembra ob 4. uri zvečer v lastnih prostorih Miklavžev večer. Vsi stariši se prosijo, da oddajo darila, otrokom namenjena, vsaj en dan poprej v čitalnici.

Cerkvene zadeve.

V Ragoznici pri Ptuj je posestnik Anton Arnuga postavil prelepo kapelo na čast presv. Družini. Kapela je ena izmed najlepših v našem okraju. Blagoslovili so jo 24. t. m. slavnosno č. g. Alfonz Svet, župnik pri Sv. Petru v Ptuj. Kip sv. Družine je nam napravil prav izvrstno in zelo po ceni naš že znani mladi umetnik g. Radoslav Golobič, podobar. Delo sv. Družine hvali mojstra, izgotovljeno je v popolno zadovoljnost velečastitih duhovnikov, od občinstva pa se sliši samo en glas, da tako lepega dela ni v bližini. Zavoljo tega se g. Golobič kot nadopoln umetnik velečastiti duhovščini, kakor tudi slov. občinstvu najtopleje priporoča za izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del. Marijine podobe ter kapele in križa je delo prav izvrstno za primerno ceno. Svoji k svojim!

Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. se je obhajalo od 17.—24. novembra ponovljenje sv. misijona. Vodili so ga č. gg. misijonarji od Sv. Jožefa nad Mariborom: superijor Fr. Javšovec, Karol Jevšenak in Vincenc Krivec. Trumoma jd vrelo ljudstvo v hišo božjo. Pri spovednicah se je trlo spovedencev. Vsa fara z vsem vrhim učiteljstvom vsed se je okrepčala pri mizi Gospodovi z angeljskim kruhom. — V »Marijino družbo« za mladeniče in dekleta je prišlo novo življenje. Čez 300 zvestih sinov in hčerk ima Marija pri nas. Versko življenje bujno klije.

Gospodarske stvari.

Preosnova žitne borze. Avstrijska vlada je predložila državni zbornici zakonsko osnovo, po kateri se žitne borze sicer ne odpravijo, pač pa temeljito preustrojijo in sicer na korist kmetov. Vlada bo z novim zakonom dobila velik upliv na borzino poslovanje, ker bo polovico članov borzinega sveta sama imenovala in ker se ji bodo morali vsi važnejši sklepi predložiti v odobrenje. Glede trgovine z žitom na obroke, določa zakonska osnova, da se ob padlem obroku mora kupčija izvršiti z blagom, ne pa, da bi se kupec in prodajalec pobotala drugače. Igre na borzi se smejo udeleževati samo avstrijski državljani in taki, ki se bavijo s trgovino gospodarskih in mlinskih proizvodov. Kazni za prestopke teh določil so stroge. Na vsak način pomeni ta vladin predlog korak k boljšemu. Dokaz temu, da judovski listi hudo kričijo nad to osnovo in napovedujejo propad Dunaja kot trgovinskega in obrtnega središča. Kako se smešijo!

Napredovanje v zadružništvu. V zadnjem času se je ustanovila na Avstro-Ogrskem 1 vinarska zadruža, 2 kletarski zadruži, 1 paro-mlekarska zadruža, 1 bikorejska in 1 konjerejska zadruža. Raifeisenovk se je ustanovilo 10.

Zadnji trenotki morilca Mac Kinley-jevega.

Dne 29. oktobra ob 7. uri 12 minut in 30 sekund je poravnal Leon Czolgosz, morilec predsednika Združenih držav v Auburnu na električnem stolu svojo krivdo. . . . Električni tok — 1700 volt — je pretrgal nitko njegovega življenja. Električnemu stolu se je bližal nekako na isti način, kakor vsi morilci, ki so se že pred njim pokorili ondu. Kazal ni skoro prav nič straha, napravil je pa celo izjemo v tem, da je govoril med časom, ko so ga pripenjali z jermeni na stol. Ko so ga peljali k stolu, je rekel: »Predsednika sem umoril, ker je bil sovražnik dobrih ljudi, ker je bil sovražnik delavskih slojev. Jaz se ne kesam svojega dejanja!« Ko so mu pripenjali jermen čez obraz, je dejal: »Žal mi je, da ne morem videti še enkrat svojega očeta.«

Czolgosz je šel v predvečer ob 10. uri v posteljo in je spal vso noč trdno in mirno. Ko je stopil drugo jutro ravnatelj jetnišnice Meade v njegovo celico — okrog pete ure — so ga morali vzbuditi. Na pozdrav ravnatelja ni nič odgovoril. Nato mu je uradnik prečital še enkrat smrtno obsodbo. Czolgosz je pazno poslušal, a ni izpremenil svojega obraza prav čisto nič.

Ko je zapuščal Meade njegovo celico, je dejal Czolgosz: »Jaz bi rad govoril s superintendentom (luteranskim višjim duhovnikom).« — »Ta pride takoj«, se oglasi odgovor.

Obsojenec se je zopet vlegel in je poskušal spati. Ob 5. uri 15 min. ga je zopet zmotil neki paznik, ki mu je prinesel svežo srajco in črne hlače, katerih hlačnica je bila spodaj razparana, da se namreč lažje pritrdi elektroda. Ko se je Czolgosz v to preoblekel, se je zopet vlegel. Ob 5. uri 30 min. je prišel pred njegovo celico superintendent Collins. Czolgosz mu je rekel: »Pred smrtjo bi se vam rad nekaj izpovedal.« — »Kaj imate na srcu?« ga je vprašal oni.

»Jaz bi rad govoril pred več ljudmi, jaz hočem, da me slišijo!«

»Tega ne smete«, pravi superintendent.

»Potem pa sploh ne maram govoriti!« je dejal obsojenec nevoljno.

Ko je odšel Collins iz njegove celice, so mu prinesli zajutrek, takozvano rabeljevo večerjo, ki je sestajala iz kruha, svinjine, jaje

in kave. Czolgosz je jedel s precejšnjim apetitom. Med tem, ko je še zajutkoval, so hodile priče, ki so prisostvovali elektroeksekuciji, mimo njegove celice v sobo smrti. Med tem se je pomaknil kazalec na 7 uro 8 min.

V sobi smrti sta pregledala elektrik Davis in prejšnji ravnatelj jetnišnice Thayer aparat električnega stola in sta izjavila, da funkcijonira popolnoma pravilno. Ravnatelj Meade je prosil priče, naj se vsedejo, in je izpregovoril naslednje besede: »Prišli ste sem, da bodete prisostvovali postavni usmrtitvi Leona Czolgosza. Zahtevam, da sedite ves čas na svojih prostorih, da ste popolnoma mirni, in naj se prigodi že kar se hoče. Paznikov je dovolj navzočih, da bodo svoj posel lahko opravili.«

Zdravnika jetnišnice dr. Gerin in dr. MacDonald sta se vstopila tik stola, ravnatelj jetnišnice spredaj, elektrik pa je šel v stranski prostor, kjer je električni aparat.

Na znamenje ravnatelja Meade so se odprla težka železna vrata, ki vodijo do celice. Bilo je ob 7. uri 10 $\frac{1}{2}$ min. Vrata Czolgoszove ječe so se odprla in sredi dveh paznikov — zadaj sta šla pa dva — je prišel Leon Czolgosz. Ko je prestopil prag sobe smrti, se je malo opotekel, spremljujoča paznika sta ga prišla, da ne bi padel. Toda takoj se je zavedel in je stopal po konci. Z visoko dvignjeno glavo v sivem jetniškem jopiču s širokimi, nazaj zavihanimi rokavi je bil podoben bolj kakemu dečku, kakor pa obsojencu, ki gre v smrt. Obraz mu je bil blede, čeljusti pa so mu malce dregetale. Ob podložen gumi pri stolu se je spodtaknil, se pogumno in naglo vsedel na stol, se ozrl po navzočih in rekel: »Jaz sem umoril predsednika, ker je bil sovražnik dobrih ljudi, sovražnik dobrih delavcev.«

Pri prvi besedi se mu je glas nekoliko tresel, a je zopet takoj zadobil navadno mirnost. Povdarjal je vsako besedo in govoril v čisti angleščini. Ko so mu pazniki naslonili glavo nazaj, da bi jo pripeli z jermenom, je dejal: »Jaz se ne kesam svojega dejanja.« Ko so mu pa jermena nategnili, je mrmral: »Jako žal mi je, da ne morem še enkrat videti svojega očeta!«

Ob 7. uri 11 min. je prestopil Czolgosz prag smrtne sobe, ob 7. uri 12 $\frac{1}{2}$ min. pa je izgovoril svoje zadnje besede in pazniki so stopili nazaj. In električni tok je šinil v truplo nesrečnika s tako silo, da je pokalo jermenje. Štirideset sekund je pustil elektrik

tok 1700 volt delovati, potem pa ga je počasi odvijal. Drugič je spustil 1200 volt, a samo za kake 3 sekunde. Ko je odvil tok, se je truplo, ki je bilo silno upadlo, napelo proti jermenju. Ko so tretjič spustili tok, je stopil dr. Mac Donald k mrtvecu in mu položil roko na srce. Zdravnik je izjavil, da ne čuti bitja srca več, prosil pa je, naj še enkrat spuste električni tok z vso silo. To se je zgodilo.

Ob 7. uri 15 min. so ustavili zadnji tok. Usmrčenje je trajalo pičle štiri minute. Zdravniki so nastavili instrumente in konstatirali, da ni v Czolgoszu nič več življenja. Nato je vzdignil ravnatelj Meade desnico in rekel: »Gospoda moja, obsojenec je mrtov!«

Priče so zapustile sobo smrti, truplo so dvignili na operacijsko mizo. Zdravniki so preiskali truplo in izjavili, da je bil pokojnik popolnoma pri zdravi pameti in da je bil zdrav. Ko so zdravniki izvršili svoj posel, so položili truplo Czolgoszovo v črno rakev. Spočetka so mislili nasuti nanj živega apna, poskus pa je dokazal, da deluje živo apno prepočasno in zato so polili truplo z neko kislino, od katere so se nadejali, da bo razkrojila truplo v dvanajstih urah. Popoludne so rakev položili v grob ter grob zastražili.

Kmalu po usmrtitvi so sežgali njegovo obleko in razne pošiljke, ki so došle nanj, odkar je bil v zaporu. Nekatera pisma pa so shranili, ker se nadejajo, da bodo po njih prišli na sled raznim anarhistom.

Tekom popoldneva sta prišla brat in bratranec Czolgosza in sta zahtevala od ravnatelja, naj jima pokaže truplo. »Ne morem, je že v grobu, a grob vama pokažem, ako ga želita videti?« je odgovoril ravnatelj Meade. Nato sta zahtevala mrtvaški list, da bodeta dvignila zavarovalnino za življenje, ker je bil Czolgosz zavarovan. Groba nista hotela videti in sta takoj odšla.

Sl. L.

Loterijske številke

Gradec 23. nov. 1901.	44, 22, 63, 52, 67
Dunaj	46, 12, 20, 88, 2

Hennebergova svila, pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v moji tovarni, za bluze in cele obleke, črna, bela in barvana meter za 65 kr. do 14 gld. 65 kr. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pisemska poštnina v Švico je podvojena.

G. Henneberg, tovarna za svilo (c. kr. dvorni zalagatelj.) **Zürich**, 37 17—9

Gospodom 580 1—1

trgovcem in preprodajalcem!

priporočam veliko izber **galanterijskega in drob-nega blaga** po tovarniških cenah.

Tako imam tudi za božični čas veliko zalogo **svilenega in drugega raznobarnega papirja, jaslic, zlatih pen, cvetja, žice in raznovrstne okraske**. — Nadalje fini pismeni, kancelijski, konceptni in ovitni papir, različne zavitke, trgovske knjige, kakor vse drugo v to stroko spadajoče **papirno blago**. — Mnogobrojnega obiska in cenje njih naročil pričakujem z velespoštovanjem

I. N. Peteršič,
v Ptuj Kolodvorska ul. 15. v Ptuj

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujemo sl. zavarovalni družbi »Adriatica di Sicurtà« v Trstu (zastopnik gosp. Franjo Piki v Žalcu), ker se nam je povodom požara zavarovalnina tako pošteno izplačala in priporočamo vsled tega to slavno zavarovalno družbo vsem posestnikom najtopleje.

577 1—1
Petrovič, Gomilšek, Škorjanc,
posestniki v Drešinjvasi.

Letos Miklavška nedelja prva adventna ne druga. — **Brezno** na koroški železnici. 567 2—2

KUVERTE

s firmo priporoča
tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.
100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zahvala.

581 1—1

Iskreno zahvalo izrekamo tem potem vsem, ki so se dne 25. novembra t. l. blagovoljno vdeležili pogreba našega brata oziroma bratranca

Franca Plohl-na,
osmošolca na ptujskem gimn.,

Posebno pa bodi izrečena najprisrčnejša zahvala prečastiti duhovščini, prečast. gospodu prof. Majcenu, vsem veleceenj. gg. profesorjem, dijakom-sošolcem, darovateljem krasnih vencev, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so v tako mnogobrojnem številu spremili predragega rajnega k večnemu počitku.

Anton Plohl Marija Bernek **Anton Plohl**
brat. teta. bratranec.

P. n.

Naznanjam slavnim obiskovalcem gostilne

Jošt-Kreuzberger

v MARIBORU, Koroške ulice,

iz mesta in dežele, da sem prevzel sedaj jaz to gostilno. Trudil se bom vsem ceno in dobro postreči. — Kmetom, ki prihajajo v soboto na sejem, se še posebej priporočam.

Udani

Fran Čirič,

gostilničar.

445 10-7

Izsledovanje. Vr. IX. 996/1
12

572 3-1

Na levi strani okrajne ceste, ki pelje iz Ptuja v Črno goro, morda pri 49. kilometrskem kamenu v najgostejšem mladem borovju, morda 340 korakov od ceste in 8 korakov od pred kratkim narejenem preboju skoz borovje, našel se je dne 4. listopada 1901 ob priliki neke gonje mrlič.

Pri ogledu na lici mesta, ki se je vršil 5. novembra t. l. našlo se je truplo še na istem mestu nedotaknjeno in se je sledeče konstatovano: Borovje je na mestu najdbe tako gosto, da se človek s težavo pomika naprej; mrlič leži na tleh, deloma že skoro od izpadlih suhih igel pokrit; leži na trebuhu, in sicer malo na desno stran, tako, da sta desna roka in desna noga popolnoma skrita, med tem ko se leva roka s pripognjenim sklepom srednje rame in z iztegnjenimi prsti vidi. Obraz je na desno obrnjen, in imamo opravek z na videz med 40—50 let staro žensko; lasje so rujave, že malo sivkaste barve, kita je — kar je zelo čudno — skoro popolnoma razpuščena, samo na dnu lasnika malo spletena, in če visijo lasje prosto navzdol.

Zunanjih poškodb, kakor ubodin, strelin, otisk, sodnijska komisija ni mogla najti, ker je truplo že popolnoma strohnelo; od mečja ni več sledu in je zgolj okostnica z obleko obdana. Močna trohnoba, kakor tudi okolnost, da je truplo že na pol v borovnih iglah zakopano ležalo, dopušča sklep, da je truplo tukaj najmanj pol leta ležalo.

Obleka ženske obstoji iz bukovo-rujave površnje suknje, iz spodnje kitlje iz listra, iz barhanaste spodnje kitlje, iz modrega jopiča, belih nogavic in dobrih, močnih, dobro ohranjenih čizem, kakor so pri ženskah na deželi v navadi; tudi predpasnik iz črnega orleanskega blaga se je našel. Vsa obleka kaže kmetico v boljših okolščinah.

V žepih se ni ničesar našlo, samo na strani pri nogah ležala je culica, na videz zvita ženska obleka. Tu je cela obleka že popolnoma mehka in strohnjena ter razpade kakor podnetek, če jo primeš.

Prostor, na katerem se truplo najde, je komaj 2 m² velik; okoli in okoli je zaraščena borova gošča. — Ako se okostnica dvigne, najde se razsipljen denar, in sicer po 2, 10 in 20 vinarjev. Ta denar ležal je razkropljen med iglami in se je še le po daljšem iskanju našel. Sodnijsko razparanje mrliča kaže, da so vsi deli kostij nepoškodovani. Tudi in če se niso zapazile nikake poškodbe, ker je od trupla ostala samo okostnica, izvzemši nekaj ostankov mišic. Kot zaznamki so se konstatovali: Nad krajem leve grbe na stranski steni ter nekaj bolj doli in notri sta dve lupinasti buli morda v velikosti laškega oreha.

Po mnenju sodnijskih zdravnikov je to truplo ženske osebe, katera je bila menda 40—50 let stara. Smrt te osebe dogodila se je pred 5—6 meseci, ako ne že popreje.

Vsi, ki morejo o istosti tega mrliča, ali, ker se sumi, da se je umor ali roparski umor izvršil, o storilčevi osobi kaj poročati, se pozovejo, da se javijo pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru oddel. IX., ali z izrezkom te časniške objave pri bližnji sodnji.

C. kr. okrožna sodnija v Mariboru, oddel. IX.,
dne 17. novembra 1901.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Sprejme se

trgovski pomočnik

v prodajalnico z mešanim blagom pri Jakobu Dereani-ju v Žužemberku (Kranjsko). Isti mora biti dober prodajalec manufaktur-nega blaga in ne mlajši kakor 22 let. Plača po dogovoru. 576 8-1

Naznanilo.

Z ozirom na naznanilo deželnega odbora od meseca oktobra (vinotoka) t. l. št. 39.232 o naročilu ameriških trt iz združenih državnih in deželnih trsovišč se tem potom naznani, da so trte, katere so bile deželnemu odboru na razpolago, že oddane in da se od zdaj došlim naročilom ne more ustreči.

Gradec, dne 23. listopada 1901.

578 1-1

Od dežel. odbora štajerskega.**Slovenska tvrdka!**

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

363 19-19 v Celju
Nova ulica šte. 11.Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.**Cez 200 nagrobnih
spomenikov**različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovjših modernih načrtih**vedno v zalogi.**

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

• • • • Lastni kamnolomi. • • • •

Postrežba točna.

Vsaka beseda
stane 2 v.Najmanjša
objava 45 v.**MALA OZNANILA**

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Hiša v Studencih z vrtom, vodnjakom in kletjo, blizu sv. Jožefa, se takoj proda. Naslov pri upravništvu. 484 10-7

Lepo posestvo se s proste roke proda v Logaroveh župnije Sv. Križa na Murskem polju. K posestvu spada dobro opravljena delavnica za usnjarski obrt, koja se tukaj lahko z velikim pridom izvršuje. Natančnejši pogoji se izvedo pri lastnici Matildi Veselič v Logaroveh. 565 3-2

Lepo posestvo, katero meri 3 ore, sadonosnik z lepim sadnim drevjem, dobre njive, se proda. Pripravnno je za gostilno, ker je samo 10 minut od cerkve oddaljeno, ali pa za kakšnega samca. Jurij Mulec, Sv. Trojica v Slov. gor. 570 3-2

Slivovko, jamčeno, naravnočisto, v vsaki količini, katero v izvrstnosti in konkurenčni ceni nobena tvrdka ne prekosi, prodaja več let obstoječa in po širokem znana „Zganjarija Lesjak“ v Brezovcu, pošta Rogatec (Rohitsch). 574 5-1

Dober harmonij z močnim glasom se proda po ceni ali zamenja za glasovir, ki je še za rabo. Če je glasovir več vreden, se doplača. Več se izve pri Karolu Šavprl v Poliški vasi župnije Jarenina. 573 3-1

V najem se išče.

Hišo za trgovino želim vzeti v najem. Ponudbe blagovolijo se poslati pod: A. 5. 21. poste restante Ljutomer. 568 2-2

V najem se da.

Prodajalnica s krčmo vred pri farni cerkvi v Mariborski okolici se da v najem. Prevzeti je blaga za okoli 1000 K. Oglasila na: „Rozmarin“, poste restante Maribor. 561 2-2

Proste službe.**Postranski zaslužek,**

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Orgljarska in cerkov. služba se takoj odda v Stranica pri Konjicah. 553 3-2

Izurjen organist, ki je tudi v cecilijanskem petju izvežban, išče službe kot organist in cerkovnik. Naslov in spričevala pri upravništvu. 571 3-2

Trgovski učenec iz poštene hiše se sprejme. Hrano in stanovanje dobi pri gospodu. Iz dežele imajo prednost. Kje pove upravništvo. 575 3-1

Službo cerkovnika išče priden devetnajstleten mladenič. Kdo, pove, upravništvo tega lista. 579 2-1

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

kupuje vsako množino lepega prediva, suhih gob itd. Sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah.

Ostanki od sukna 40 do 50% cenejši!

Pri nakupovanju 464 12

manufakturnega in suknenega blaga

se opozarja na

Worsche & Deu

Maribor pri „škofu“ Gosposka ul. št. 3, Maribor

Novozidani prodajalni prostori I. nadstopje

Sukno za prevlako pohištva, preproge, odeje, koci, robci, zaloga belega damasta, tkanine in platna. — Najnovejšo sukno za obleke in barhenti. Na drobno in na debelo.

Odeje iz atlasa in satina izgledajo kot svila

3-90 št.

● Zelo nizke cene. ●

Najboljši

je Barthelnovo klajno apno, ono prepreči lizavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčo, okrepi prebavilja za živino

nje, množi mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso. 563 9-1

Za vsako žival neobhod. potrebno. Popisi zastoj.

M. Barthel & Co., Dunaj X.

Prodajalnice v Mariboru: M. Berdajs, L. H. Korošec, Franc Frangež, Josip Kavčič, S. Novak, Max Wolfram in Pahnerja sinovi.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901 najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Podkove za vole

patent. Zehetbauer.

Neobhodno potrebno za posestnike, gospodarstva, pivovarne, žganjarje itd.

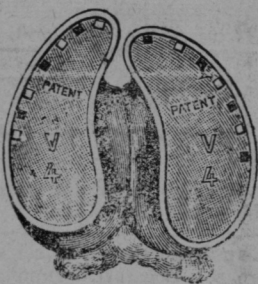
Glavno zastopstvo: 455 25-6

Echinger & Fernau

DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Novo!

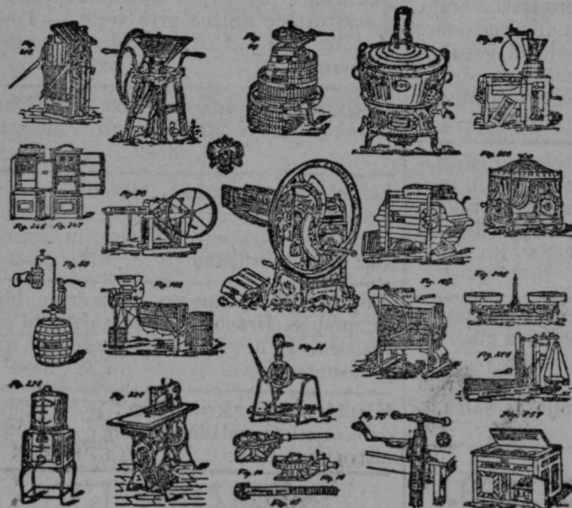
Janez Schindler

Dunaj III., Erdbergstr. 12,

pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 400 podobrz ličnih strojev in orodja azapoljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba vejamči. Plačila prasugodna. Solidni krščanski prokupi še iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 16 lastnik privileg. Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Na slovenska naročila se slovenski odgovarja.

M. E. Šepec,

trgovec v Ormoži,

priporočam svojo veliko zalogo

manufakturnega in špecerijskega blaga

kakor železa vsake vrste. — Posebno še opozarjam slavno občinstvo na mnogovrstno izbero sukna, različne barhente, tkanine in platna, odeje, koce, volnene, suknene in svilne robce itd. P. n. občinstvo vabim, da si pri nakupu za jesen in zimo ogleda mojo trgovino ter se prepriča o posebno ugodnih cenah.

Z velespoštovanjem

543 —5

M. E. Šepec.

Naznanilo.

Podpisani si usojam naznaniti vsem posestnikom vinogradov, da bom imel koncem tega leta in prihodnjo spomlad veliko množino na suho cepljenih trt, različnih dobrih in čistih vrst cepljenih na Riparijo portalis in Rupestris Montikolo, in sicer:

15.000 Laški rilček — (Wälschriesling)	500 Burgundec beli (Burgunder weiss)
5.000 Zlahtnina — (Gutedel)	500 Burgundec črni (Burgunder blau)
5.000 Tramina — (Traminer)	500 Zastavica rudeča (Zirnfadler)
2.500 Mali rilček (Kleinriesling)	500 Silvanec zeleni (Grüner Sylvaner)
1.000 Tantovina ali Trunta	300 Šipon rumeni (Mosler gelb)
500 Lipovšina bela — (Ranfol weiss)	200 Kavčina črna (Kölner blau)

skupaj 31.500

Vse te trte so dobre rasti, lepo zaraščene in dobro ukoreninjene ter jim je cena:

I. vrste 180 K	1000 komadov
II. vrste 120 K	1000 komadov
I. vrste 19 K	100 komadov
II. vrste 13 K	100 komadov

Oglasiti se je vsaj do 15. januar. prihodnjega leta pisмено ali ustmeno pri

Anton Slodnjak,

499 8-8

trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

pošta Juršinci pri Ptaju.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4-80 gld. Benedikt Hertl, grajščak, Golliš p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri Al. Quandest, gosposka ulica, Maribor.

Lesene rakve

lepše, boljše izdelane in cenejše kakor drugod prodaja

F. WOLF,

pokopalni zavod v Mariboru, Tegetthoffova ul. št. 18 in Blumengasse 12 in 14.

548 12-5

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S. Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno ravnopravnost Slovencev in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.